

Dagsorden til panelmøde 7 i Stående Byggepanel den 19/11 2019, kl. 12-16

Nedenstående specificerede dagsorden er udarbejdet efter input fra paneldeltagerne og drøftelset i planlægningsudvalget den 4/11 2019. Den er en uddybning af indbydelsen, som blev udsendt den 19/6 2019 på den digitale mødekalender til alle paneldeltagerne. Mødet indeholder både et emnemøde med det faglige tema 'Alment Teknisk Fælleseje' og det ordinære panelmøde, som følger dagsordenen i Arbejdsgrundlaget. Møderne starter kl. 12:00 og er planlagt til 4 timer.

Tidspunkt

Tirsdag den 19. november 2019, kl. 12:00-16:00

Sted

Grundejernes Investeringsfond (GI), Ny Kongensgade 15, 1472 København K.

Bilag

- Godkendt referat fra panelmøde 6 den 21/5 2019, dateret 19/6 2019.
- Deltagerliste for Stående Byggepanel, dateret 19/11 2019 - UDKAST.
- Emne5dagbog: Brandhæmmede træprodukter, dateret 19/6 2019.

Mødeledelse

- Vært for møderne og frokost: Søren Meyer, GI.
- Mødeleder for emnemødet: Jørgen Nielsen, SBI.
- Mødeleder for panelmødet: Michael H. Nielsen, Dansk Byggeri.
- Referent: Niels Haldor Bertelsen, SBI.

Forslag til specificeret dagsorden

Kl. 12:00-13:50 Emnemøde med et faglige tema 'Alment Teknisk Fælleseje'

- Indledning ved Søren Meyer, GI og mødeleder Jørgen Nielsen, SBI.
- Fagligt tema: Alment Teknisk Fælleseje.
Indlæg ved Stefan Gottlieb, SBI/AAU København
Status og foreløbige resultater af forprojektet om kortlægning af det almene tekniske fælleseje. Temaet planlægges belyst gennem følgende punkter:
 - Om undersøgelsen og den analytiske tilgang.
 - Problemfelter og karakteristikker af det almene tekniske fælleseje.
 - Det almene tekniske fællesejes fremtid.
- 12:45 – 13:10 Frokost i GI-kantinen og efterfølgende kaffe i mødelokalet.
- Dialog mellem deltagerne om principperne for Alment Tekniske Fælleseje.
- Sammendrag af dialog ved Stefan Gottlieb og Jørgen Nielsen.

Kl. 14:00-16:00 Panelmøde

Dagsorden:

- 1. Indledning, dagsorden, referat og mødedeltagere kl. 14:00
- 2. Nye emner til behandling kl. 14:20
- 3. Opfølgning på emner kl. 14:30
- 4. Formidling, udvikling og arbejdsgrundlag kl. 15:30
- 5. Næste møde og eventuelt kl. 15:50

1. Indledning, dagsorden, referat og mødedeltagere

- Indledning med godkendelse af dagsorden og referat fra panelmøde 6.
Vedlagte bilag: Godkendt referat fra panelmøde 6 den 21/5 2019, dateret 19/6 2019.
- Præsentation af mødedeltagerne og ændringer til deltagerlisten.
Vedlagt bilag: Deltagerliste for Stående Byggepanel, dateret 29/11 2019 - UD-KAST.
- Anmodning om deltagelse i panelet fra Plastindustrien/EPS-branchen:
 - Præsentation af anmodningen fra Plastindustrien/EPS-branchen og resultat af høringen i panelet v/ sekretæren.
 - Panelets dialog om anmodningen. Plastindustrien/EPS-branchen er ikke inviteret med til panelmødet.
 - Konklusion på anmodningen og oplæg til svar til Plastindustrien/EPS-branchen v/ mødelederen.

2. Nye emner til behandling

Der er ikke foreslået nye emner af paneldeltagerne.
Er der andre nye emner på vej?

3. Deltagernes egne initiativer og resultater - Opfølgning på emner

På forgående panelmøder er behandlet følgende emner, og på panelmøde 7 ønsker paneldeltagere en opfølgning på emnerne vist med **fed skrift**:

- Emne 1: CE-mærkning af byggevarer og MgO-plader.
- Emne 2: Kollaps af store trægitterspær.
- **Emne 3: Kollaps af gamle betonaltaner.**
- **Emne 4: Genbrugsplast i damspærrer.**
- **Emne 5: Brandhæmmede træprodukter.**
- Emne 6: Tilstandsrapporter i Huseftersyn og markedsovervågning.
- Emne 7: Højhusbrand i London og danske perspektiver.
- Emne 8: Alment teknisk fælleseje og TOR-sagen.
- Emne 9: Genbrug af gamle mursten og miljøvaredeklarering.
- Emne 10: Vægge af porebeton med **thaumasit**.
- Emne 11: Tørt indeklima og svindregner.
- Emne 12: Fibre fra udskiftning af asbesttage.
- **Emne 13: Egenskaber for EPS-beton i undergulve.**
- **Emne 14: Brand i plastbelægnings i vådrum.**
- **Emne 15: Kontrol og dokumentation af byggesager.**

Der er planlagt max 5 min til hvert indlæg, som gerne må vises på præsentation, og som kan suppleres med en dialog mellem paneldeltagerne på max 5 min. Indlæg og dialog vil blive resumeret i referat, som sammen med evt. præsentation og

faktaark vil blive offentliggjort på <https://www.staaendebyggepanel.aau.dk/>, når det er godkendt af mødedeltagerne.

Generelt om opfølgning på emner

- Sekretæren: Kort indlæg om følgende:
Panelet har nu gang i 15 emner, og dialogen på panelmøderne er samlet for hvert emne i en emnedag, som kan findes på linket <https://www.staaendebyggepanel.aau.dk/emner/>. Emnedagbøgerne bliver normalt opdateret efter hvert panelmøde, når de seneste beslutninger fra det godkendte referat er blevet indføjet i de aktuelle emnedagbøger. Vi har endnu ikke fundet en praksis for, hvordan vi afslutter et emne, og hvordan viden-aktører for de enkelte emner evt. samarbejder om emnet, så referater, konklusioner og formidling til branchen kan fremstå mere gennemskuelige og enkle. Sekretæren har udsendt brev til viden-aktører til dagens emner, som der er kommet tilbagemeldinger på.

Emne 3: Kollaps af gamle betonaltaner

Emnet blev senest drøftet på panelmøde 6 den 21/5 2019.

Her gav Lene Birgitte Leth, TI et indlæg om sikker altaner, hvor hun fortalte om de to TI-vejledninger:

- Er min altan sikker? En 5-trins vejledning til bygningssejere & lejere.
- Skal I have ny altan? Et dialogværktøj samt en 5-trins vejledning til bygningssejere & lejere, der overvejer at få en ny altan.

Desuden blev der omdelt BYG-ERFA blad (23)171126 'Tilstandsvurdering af altaner – svigt i altaner med indstøbte stålprofiler'. Det blev desuden nævnt, at SBI, DTU, Force og Bolius arbejder på projektet 'Eftersyn, afprøvning og vedligehold af eksisterende altaner'. I maj 2019 udsendte Ingeniøren to artikler om emnet:

- Tusindvis af altaner kan være livsfarlige.
- Korroderede bærelærer gør altaner livsfarlige.
- SBI: Jørgen Nielsen, SBI vil give et indlæg under titlen 'Altaner – uberettiget tryk på rent juridisk grundlag'.
Han vil her fremlægge hans erfaringer fra en altansag, som har været ført over to instanser, og som er endt med et besynderligt resultat. Jørgen og Paw har drøftet sagen, og de er enige om, at sagen er af generel interesse. Sagen drejer sig om en uoverensstemmelse mellem beboere og en ejerforening om risikoen for kollaps af ældre betonaltaner i deres ejendom.
- Dansk Byggeri: Michael H. Nielsen har med visning til [Nordjyske](#) informeret om to nedstyrede nye altaner i Aalborg den 7/11 2019. TBST er opmærksom på sagen og har sat John Dalsgaard, Institut for Byggeri og Anlæg, AAU i Aalborg til at inspicere sagen.
- SBI: Jørgen Nielsen, SBI har kontaktet John Dalsgaard og vil orientere herom.
- Dialog i panelet om erfaringer og andre tiltag om emnet.
- Konklusion af mødeleder

Emne 4: Genbrugsplast i damspærre

Emnet blev senest behandlet på panelmøde 3 den 23/11 2017.

Her gav Ruut Peuhkuri, SBI et indlæg med baggrund i en præsentation, som Torben Valdbjørn Rasmussen, SBI havde forberedt til panelmøde 2, men som han ikke fik lejlighed til at fremlægge. SBI-projektet havde sin baggrund i Søren Meyers indlæg på panelmøde 1, hvor han stillede spørgsmålet: *"Er der problemer med holdbarhed, og har vi her et økonomisk eller indeklimamæssigt problem?"*

- SBI: Torben Valdbjørn Rasmussen, SBI vil på panelmøde 7 give et indlæg under titlen 'Levetid af PE-membraner anvendt i klimaskærmen'. Han vil her resumere de foreløbige erfaringer fra SBI-projektet af samme navn, som er ved at se sin afslutning.
- Dialog i panelet om erfaringer og andre tiltag om emnet.
- Konklusion af mødeleder.

Emne 5: Brandhæmmede træprodukter

På panelmøde 6 den 21/5 2019 efterlyste panelet nyt om evt. formidling og TI's vejledning, og ETA Danmark og DBI tilbød bistand. Ved en fejl fik vi ikke emne5dagbogen opdateret på hjemmesiden efter panelmøde 6, ser derfor vedhæftede fil: Emne5dagbog: Brandhæmmede træprodukter, dateret 19/6 2019.

- TI: Indlæg ved Peder Fynholm, TI om hvad der er sker.
- Træinformation: Supplerende bemærkninger og om nyt initiativ.
- Dialog i panelet om erfaringer og andre tiltag om emnet.
- Konklusion af mødeleder.

Emne 13: Egenskaber for EPS-beton i undergulve

Panelet fik en god presseomtale efter offentliggørelsen af emne13dagbogen og den tilhørende formidling, som Dansk Byggeri sendte til sine medlemmer. Vi fik herefter en henvendelse fra Plastindustrien/EPS-branchen med tilbud om fremtidigt samarbejde samt en anmodning om at blive deltager i panelet. Anmodningen behandles under punkt 1. Samtidig gør de opmærksom på, at der i referatet og præsentationen er faktuelle fejl, som bør korrigeres. Det drejer sig fx om

"idet hærdningsvarmen fra cementpasta ved tykke lag af EPS-beton kan føre til afgasning af bl.a. pentan".

Sekretæren har som følge heraf derfor undersøgt muligheder for at få det rettet i referatet inden panelmøde 7. Ud fra tilbagemeldinger fra paneldeltagere nåede vi frem til, at vi ventede med at drøfte det i sin helhed på panelmøde 7.

- Sekretæren: Kort opfølgning på forløb og samtaler med EPS-branchen og andre samt beskrivelsen i emne13dagbogen jf. linket https://www.staaendebygge-panel.aau.dk/digitalAssets/609/609356_emne13dagbog-egenskaber-for-eps-beton-i-gulve-mv-nhb190619.pdf.
- Træinformation: Kort opfølgning efter samtaler med Tommy Bunch.
- BYG-ERFA: Har 31/10 2019 udgiver nyt erfaringsblad om skader på gulve med EPS-tilslag (EPS-beton) (43) 191031. Erfaringsbladet kan bestilles i digital udgave på byg-erfa.dk. På panelmødet vil kopi af bladet blive omdelt.
- Dialog i panelet om erfaringer og andre tiltag om emnet.
- Konklusion af mødeleder.

Emne 14: Brandegenskaber for lette vådrumsplader

Emnet blev første gang drøftet på panelmøde 6 den 21/5 2019, hvor der sidst i referatet og derfor også i emne14dagbogen står:

"Forvirringen skal afklares. Man ved ikke om der er et problem, men man vil gerne undersøge det. ETA-Danmark, Dansk Byggeri og DBI kan evt. gå sammen om at forklare det i tilknytning til denne introduktion."

- Dansk Byggeri: Kort opfølgning på emnets indhold og titel.

- BvB: Kort opfølgning om evt. tiltag og samtaler med viden-aktører.
- DBI: Har Anders Vestergaard eller andre fra DBI evt. bemærkninger til problemstillingen og emne14dagbog jf. linket https://www.staaendebyggepanel.aau.dk/digitalAssets/609/609405_emne14dagbog-brandrisiko-for-plastbelagninger-i-vaadrum-nhb190619.pdf ?
- Dialog i panelet om erfaringer og andre tiltag om emnet.
- Konklusion af mødeleder.

Emne 15: Kontrol og dokumentation af byggesager

På emnemøde 6 den 21/5 2019 gav Niels-Jørgen Aagaard et indlæg, og der var en god dialog om dette vigtige emne, som byggeriet har meget behov for at få forbedre, og som vi også ser som et problem i flere af panelets emner. Emnet indgår som et af de fem udviklingsområder i panelets udviklingsplaner for 2018-19 under overskriften: "iii. At udbrede princippet om god byggeteknisk dokumentation på byggesager". Erfaringerne fra emnemøde 6 er samlet i emne15dagbog på linket https://www.staaendebyggepanel.aau.dk/digitalAssets/609/609414_emne15dagbog-dokumentation-af-byggesager-nhb190619.pdf. Som afslutning på emnemøde 6 konkluderede Niels-Jørgen Aagaard følgende:

"Vi skal nok prøve at få lidt mere samling på disse tanker. Vi vil ud over internationale standarder også kunne inddrage en fælles generisk beskrivelsesstruktur, som kan behandles som Alment Teknisk Fælleseje. Dem der har interesse i dette arbejde bør nok gå sammen og prøve at udarbejde et første oplæg, som bl.a. kan inkludere indlægget og dialogens forskellige betragtninger."

- DTU-Byg: Kort opfølgning.
- Dialog i panelet om erfaringer og andre tiltag om emnet.
- Konklusion af mødeleder.

4. Formidling, udvikling og arbejdsgrundlag

- Formidling:
Sekretæren giver status over hjemmesiden og pressedækningen siden sidst: Ingeniøren/betonaltaner, Ingeniøren/EPS-beton, Sjællandske Medier Næstved/Stående Byggepanel og Podcast/Stående Byggepanel.
- Udvikling:
Sekretæren giver status over udviklingen i 2018-19 som oplæg til udviklingen i 2020-21, som der kan arbejdes videre på med fremlæggelse på panelmøde 8.
- Arbejdsgrundlag:
Nyt Arbejdsgrundlag blev godkendt på panelmøde 6 den 21/5 2019. Paw Rasmussen foreslog her, at vi på panelmøde 7 drøfter planlægningsudvalgets sammensætning, finansiering af sekretariatet og evt. medlemsbetaling. Disse punkter ses i punkt 1 og 2 jf. § 'Deltagere' i Arbejdsgrundlaget.
- Dialog i panelet om de tre punkter.
- Konklusion af mødeleder.

5. Næste møde og eventuelt

- Panelmøde 8 foreslås afholdt tirsdag den 26/5 2020, kl. 12-16.
Emnemødet afholdes kl. 12:00-13:50 og planlægges som et fagligt tema

'Markedsovervågning', hvor SIK inviteres som oplægsholder.
Panelmødet afholdes kl. 14-16 jf. standard dagsorden.

- Hvem vil være vært for møderne?
- Forslag til nye emner og indlæg til eksisterende emner sendes til sekretæren senest den 12/5 2020, kl. 14, hvor planlægningsudvalget holder møde.
- Panelmøde 9 i november 2020. ETA Danmark har tilbudt sig som vært. Pt. er 10/11, 17/11 og 24/11 2019 foreslået som datoer.
- Efter en høringsrunde lægges det godkendte referat, præsentationer m.v. på <http://www.staaendebyggepanel.aau.dk/>
- Eventuelt?

Med venlig hilsen

Niels Haldor Bertelsen

Sekretær for Stående Byggepanel